

Kinh tế học thị trường Xóm Chim

Phóng viên Ao Châu

Ngày 24-8-2024

Trải nghiệm cuộc sống giúp Bói Cá hiểu đời. Lẽ tự nhiên, sống ở đời phải hiểu chuyện làm ăn. Hiểu biết tích lại sẽ được gọi là “Kinh tế học thị trường”. Bây giờ thì Ngài không những hiểu, mà còn đào tạo ra thế hệ professor tiếp theo để còn khai sáng Xóm Chim. Đệ tử đẳng cao nhất của Bói Cá là Sẻ Đòng. Sẻ Đòng vừa có kỹ năng sinh tồn, dân số đông, cạnh tranh tốt, lại có kỷ luật giờ giấc, ham học... Do đó, Sẻ Đòng là đệ tử thông thái, có triển vọng thành Thượng phẩm Giáo sư.

Đến trình độ cao, dĩ nhiên học phải đi đôi với hành.

Bói Cá giao bài tập “field trip” Sẻ Đòng vào chợ cạnh Xóm Chim, nghiên cứu về nhu cầu tiêu dùng có gì đáng chú ý, nhất là có ảnh hưởng tới nền kinh tế Xóm Chim, đặc biệt là bộ phận kinh tế Ao Châu—lãnh thổ chính của Bói Cá.

Sẻ Đòng học thông hành thạo, mang báo cáo về nộp Bói Cá. Trong rất nhiều thông tin, thì sau một hồi va đập các hạt thông tin, thứ giá trị nhất hiện ra ở kết luận: Người dân các xóm quanh đây bắt đầu ưa chuộng ăn cá, loại cá bé, chiên giòn, uống với bia. Ăn loại cá nhỏ này sắp tới sẽ trở thành động lực tăng trưởng kinh tế chủ đạo của vùng!

Bói Cá vô cùng lo lắng. Đây chính loại thực phẩm quan trọng nhất của họ nhà Bói Cá. Hơn nữa, loại cá này có nhiều ở Ao Châu. Các nơi khác cũng có, nhưng không nhiều. Nếu như họ đánh bắt hết ở nơi khác, chắc chắn sẽ tới đánh bắt ở Ao Châu.

Trao đổi lo lắng với Sẻ Đòng, Bói Cá tiếp tục yêu cầu điều tra: – Lại vào chợ một chuyến nghiên cứu xem con người có sáng chế gì về đánh bắt cá!

Sau một ngày, Sẻ Đòng báo cáo: – Người ta đang cải tiến đánh bắt cá vì loại cá này rất được ưa chuộng, bán chạy lắm.

Bói Cá sốt ruột hỏi: – Cần câu dài, hay lưới câu cải tiến?

Sẻ Đòng: – Người ta sản xuất lưới to, có mắt lưới nhỏ, có phát sáng để dụ cá cả đêm... Lưới này giúp đánh bắt sạch, không sót con nào, đánh cả ngày lẫn đêm.

Bói Cá vô cùng kinh hãi. Kinh tế thị trường kết hợp với nhu cầu ăn nhậu tăng cao quá nhiên hết sức tai hại và nguy hiểm. Càng nghĩ càng lo, đầu đau như búa bổ. Một lúc nghĩ bản thân, Ngài mệt phát ồm.

Bói Cá báo Sẻ Đòng: – Ta ốm rồi, phải đi nghỉ thôi. Mai khỏe lại sẽ cùng suy nghĩ mưu kế đối phó với nguy cơ cạn kiệt tài nguyên sắp xảy ra... Mà cũng về nghỉ đi, sáng mai khi mặt trời vừa ló dạng, quay lại đây để tiếp tục bài thực hành kinh tế thị trường.

Sẻ Đòng ra về. Bói Cá vẫn thao thức vì lo lắng, sợ hãi. Nào có ngủ nổi đâu. Đến nửa đêm, ở

trong hang, Ngài nghe tiếng huyền não phía Ao Châu. Đoán có sự không hay, liền bay vọt ra đậu trên cành cây. Đó là đám người làng ra bờ ao, bàn kế hoạch đánh bẫy sử dụng lưới đời mới, năng suất cao.

Nghe họ bàn nhau, toàn bộ thông tin tình báo kinh tế Sẻ Đòng nộp lại đang lần lượt duyệt binh trong đầu Bói Cá. Không sót một chi tiết nào. Sẻ Đòng làm bài tập rất kỹ. Kết luận chuẩn xác. Và dự báo cũng đang hiện ra. Bói Cá chú ý nghe kỹ đủ hết thông tin, ghi nhớ và cũng không quên gặt gù thâm đánh giá cao tài năng thực tế trên thương trường của đệ tử xuất chúng Sẻ Đòng. Qua đêm nay, với tư duy sáng láng của Sẻ Đòng, chắc chắn sẽ có mưu lược đối phó với loại lưới bẫy nguy hiểm.

Về hang, Bói Cá thao thức chờ mặt trời... Mệt quá, Ngài chìm vào giấc ngủ đầy ác mộng...

Mặt trời đã ló, không thấy Sẻ Đòng.

Mặt trời lên cao hơn, vẫn không thấy Sẻ Đòng.

Mặt trời lên đỉnh, đã giữa trưa, cũng vẫn không thấy Sẻ Đòng.

Bói Cá vô cùng nóng ruột. Tình thế nguy cấp lắm rồi, vậy mà... Ngài liền sai bảo môn sinh Cò đi tìm Sẻ Đòng xem có đang ở trong chợ khảo sát, hay đang lang thang các xóm thám thính hay không. Nếu thấy yêu cầu về gấp...

Khoảng nửa giờ sau, Cò hộc tốc chạy về báo: – Đã phát hiện được tông tích Sẻ Đòng.

Bói Cá: – Nó ở đâu?

Cò: – Ở trong lồng chim ngoài chợ. Chỗ cửa hàng chuyên cung cấp chim sẻ cho restaurants.

Bói Cá hoảng hốt hỏi dồn: – Sao nó lại ở đó?

Cò: – Nghe nói cả họ hôm qua bị bắt hết lúc đêm. Bị đánh bẫy bằng lưới hiện đại, đời mới.

~~~

**Ghi chú:* Truyện ngụ ngôn số 38 trong tập *The Kingfisher Story Collection* [1]. Khởi nguồn từ khái niệm mới về “value” [2].

References

[1] Vuong, Q. H. (2022). *The Kingfisher Story Collection*. <https://www.amazon.com/dp/B0BG2NNHY6>

[2] Vuong, Q. H., & Nguyen, M. H. (2024). Further on informational quanta, interactions, and entropy under the granular view of value formation. <https://philarchive.org/rec/VUOARN>